

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1039/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113222057
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6113222057.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Y. P. Y., L., narodeného XX. XX. XXXX, bytom X., U. XXXX/X, v konaní zastúpenom JUDr. Ing. Michalom Ševčíkom, advokátom, advokátska kancelária Banská Bystrica, ČSA 13, proti odporcovi Mestu Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, ČSA 26, v konaní zastúpenom BOĽOŠ Advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Banská Bystrica, Horná 23, za účasti prokurátora, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/194/2013-79 zo dňa 14. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok vo výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 48.150 € s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 48.150 € od 16. 10. 2013 do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudok, ktorým okresný súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol, ostáva nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 48.150 € s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 48.150,00 € od 16. 10. 2013 do zaplataenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol a rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v rozsudku uvedenú istinu s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia na tom základe, že odporca nevrátil navrhovateľovi, resp. ešte jeho právnemu predchodcovi NATURA ENERGY, a. s., zábezpeku z obchodnej verejnej súťaže 018 (ďalej len „OVS 018“ alebo aj „OVS“), ktorú právny predchodca navrhovateľa zložil na účet odporcu a po neúspešnej súťaži, kedy zmluva nebola uzavretá z dôvodu právneho pochybenia na strane odporcu. Súd zistil, že dňa 24. 05. 2011 Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici (ďalej len „MsZ“) prijalo uznesenie č. 80/2011, ktorým, okrem iného, MsZ schválilo s podmienky OVS, vyhlásilo OVS podľa ustanovení § 281 až § 288 Obchodného zákonníka a vyzvalo na podanie návrhov na uzatvorenie zmluvy o prevode nehnuteľností uvedených v uznesení. V časti II. označenej ako „Podmienky obchodnej verejnej súťaže“ je v bode 1. uvedené, že „súťaž sa začína dňom jej zverejnenia na internetovej stránke www.banskabystrica.sk, na úradnej tabuli Mesta Banská Bystrica a zverejnením v regionálnej tlači dňa ...“. Ďalej bolo v bode 7. uvedené, že „lehota na podávanie návrhov končí 25. deň po zverejnení súťažných podmienok do 10. 00 h, t. j. do ... 2011“. V časti III. bolo v bode 6. uvedené, že zo súťaže sa vylučujú a hodnoteniu nepodliehajú súťažné návrhy doručené po lehote na predkladanie návrhov. Súťaž bola zverejnená od 03. 06. 2011 na internetovej stránke www.banskabystrica.sk na úradnej tabuli Mesta Banská Bystrica a zverejnením v týždenníku PARDON. Návrhy sa prijímali do 27. 06. 2011 do 10.00 h. Dňa 30. 06. 2011 sa konalo mimoriadne zasadnutie MsZ, kde v zápisnici z jeho konania na strane 4/8 je konštatované, že „návrh v stanovenej lehote predložili: NATURA ENERGY, a. s., Mičinská cesta 35, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45 869 693“. Potom, čo právny predchodca navrhovateľa dostal od odporcu list č. OOB - ISM 168699/20906/2011, obsahom ktorého bolo oboznámenie s výsledkami vyhlásenej OVS 18, právny predchodca navrhovateľa listom zo dňa 18. 08. 2011 oznámil primátorovi mesta skutočnosti, pre ktoré

by nebolo po právnej a ani po etickej stránke správne uzatvoriť kúpnu zmluvu č. 1223/2011/OOB ISM, na uzatvorenie ktorej bol právny predchodca navrhovateľa vyzvaný. Právny predchodca navrhovateľa totiž uviedol, že vyhral OVS napriek skutočnosti, že nesplnil podmienky OVS, pretože zábezpeka vo výške 48.150,00 € bola na účet odporcu zložená dňa 27. 06. 2011 o 10.15.01 h. Pritom však v zmysle podmienok OVS lehota na podanie návrhov sa končila na 25. deň po zverejnení súťažných podmienok do 10.00 h dňa 27. 06. 2011. Okresný súd, teda, mal za to, že odporca sa bezdôvodne na úkor navrhovateľa (na ktorého bola postúpená pohľadávka právneho predchodcu navrhovateľa) obohatil. Podľa okresného súdu nebola spornou skutočnosť, že odporca vyhlásil OVS 018 tak, že ju dňa 03. 06. 2011 zverejnil na úradnej tabuli mesta, na internetovej stránke mesta a v regionálnej tlači, že podmienkou prihlásenia sa do súťaže bolo zloženie zábezpeky vo výške 48.150,00 €, a že lehota, do ktorej boli záujemcovia oprávnení skladať zábezpeku bola určená hodinou, počtom dní a konkrétnym dátumom (t. j. do 10.00 h, 25. deň po zverejnení a 27. 06. 2011). Nebolo sporné ani to, že právny predchodca navrhovateľa zložil zábezpeku na účet odporcu dňa 27. 06. 2012 (správne 27. 06. 2011) o 10.15.01 h. Spornou podľa okresného súdu bola skutočnosť, či zábezpeka bola alebo nebola zložená včas. Sporným sa stalo uplynutie lehoty na zloženie zábezpeky preto, lebo odporca ako vyhlasovateľ súťaže nesprávne uviedol deň, ktorým sa súťažná lehota končí (27. 06. 2011). Správnym počítaním lehôt podľa Občianskeho zákonníka sa mala lehota na zloženie zábezpeky skončiť až dňa 28. 06. 2011, a to z dôvodu, že ak k zverejneniu OVS 018 došlo dňa 03. 06. 2011, lehota na zloženie zábezpeky začala plynúť 04. 06. 2011 (porovnaj § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a skončila sa 25. dňom, t. j. dňa 28. 06. 2011 o 10.00 h. Za použitia počítania lehôt podľa Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že právny predchodca navrhovateľa zložil zábezpeku včas. Okresný súd v rozsudku použil výklad vôle odporcu pri vyhlasovaní verejnej súťaže, pri použití interpretačného pravidla v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Jazykové vyjadrenie právneho úkonu odporcu vykladal najskôr prostriedkami gramatickými (z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov), logickými (z hľadiska vzájomnej nadväznosti použitých pojmov) a systematickými (z hľadiska radenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu). Súd posudzoval, aká bola skutočná vôľa strán v okamihu robenia právneho úkonu, pričom mal za to, že podmienkou pre prihliadnutie k vôli účastníkov je to, aby nebola v rozpore s tým, čo vyplýva z jazykového vyjadrenia úkonu. Mal za to, že jedným zo základných princípov výkladu právneho úkonu je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť právneho úkonu zakladá, ak sú možné obidva výklady. Jazykovým, gramatickým a logickým výkladom ustanovenia OVS 018 o termíne skončenia súťažnej lehoty (uvedený dvoma spôsobmi) okresný súd dospel k záveru, že súťaž sa končila dňa 28. 06. 2011 o 10.00 h, a že právny predchodca navrhovateľa zložil zábezpeku včas.

Okresný súd v konaní ďalej posúdil aj následné konanie právneho predchodcu navrhovateľa (že nemá záujem uzavrieť kúpnu zmluvu vzhľadom na pochybnosti o správnosti priebehu OVS 018) a konanie odporcu (ktorý po proteste prokurátora bez uvedenia dôvodu zrušil celú súťaž tým, že zrušil uznesenie o vyhlásení súťaže). Okresný súd dospel k záveru, že podľa ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich obchodnú verejnú súťaž vyhlasovateľ súťaže môže odvolať návrh len do skončenia lehoty uvedenej vo vyhlásení. V tomto prípade bol tak odporca oprávnený odvolať návrh na OVS 018 len do 28. 06. 2011, a nie uznesením MsZ č. 445/2012 - MsZ zo dňa 17. 04. 2012. Urobil tak nielenže po uplynutí súťažnej lehoty, ale aj spôsobom, ktorý Obchodný zákonník neupravuje. Odporca síce prejavil svoju vôľu nepredať nehnuteľnosti prostredníctvom vyhlásenia verejnej súťaže na uzavretie kúpnej zmluvy, ale takáto vôľa odporcu nemôže požívať ochranu poskytovanú právom. Okresný súd taktiež zdôraznil, že nemožno opomenúť ani vôľu právneho predchodcu navrhovateľa vyjadrenú v liste zo dňa 18. 08. 2011, podľa ktorej nemá záujem uzavrieť kúpnu zmluvu z dôvodov opísaných v predmetnom liste, keď ani takýto prejav vôle nemá oporu v Obchodnom zákonníku (porovnaj § 287 ods. 1 Obchodného zákonníka).

Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 281, § 282 ods. 1 a 2, § 283, § 284 ods. 1, 2, § 285 ods. 1, § 286 ods. 1, § 287 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 34, § 35 ods. 1, 2, § 122 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, a pokiaľ ide o úroky z omeškania aj podľa ust. § 563 OZ. O tom, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti „tohto rozhodnutia“, okresný súd rozhodol podľa ust. § 151 ods. 3 O. s. p..

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15 dňovej lehote odporca. Uviedol, že sa nestotožňuje s právnou kvalifikáciou plnenia ako bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka v modalite majetkového prospechu získaného bez právneho dôvodu. Rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, uznesenia Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici zo 17. apríla 2012 č. 442/2012-MsZ, ktorým MsZ v Banskej Bystrici zrušilo uznesenie MsZ

č. 79/2011 zo dňa 24. mája 2011, uznesenie MsZ č. 80/2011 zo dňa 24. mája 2011 (ktorým MsZ schválilo podmienky obchodnej verejnej súťaže) a uznesenia MsZ zo dňa 17. apríla 2012 č. 446/2012 - MsZ, ktorým MsZ zrušilo uznesenie č. 137/2011 zo dňa 30. júna 2011, ktorým uznesením MsZ schválilo odpredaj objektu Práčovne a čistiarne Majer obchodnej spoločnosti NATURA ENERGY, a. s., ako víťazovi súťaže, ako právneho úkonu (prejavu vôle) zrušujúceho súťaž. Namietal aj nesprávne právne posúdenie okamihu, kedy nastali právne účinky zrušenia súťaže, ktorá bola zrušená spätne k okamihu jej vyhlásenia, teda, ex tunc. Ďalej namietal nesprávne vyhodnotenie prejavu vôle odporcu vykonaného okresným súdom. Tvrdil, že zrušujúce uznesenia MsZ nemožno právne posudzovať ako právny úkon (prejav vôle) zrušujúci súťaž, ale len za hmotný substrát zachytávajúci vôľu Mesta Banská Bystrica zrušiť Súťaž vytvorenú jeho mestským zastupiteľstvom a vzhľadom na absenciu prejavu vôle zachytenej v zrušujúcich uzneseniach primátorom zákonom aprobovaným spôsobom, zároveň aj právny záver, že Súťaž nebola vyhlasovateľom Súťaže, ergo, odporcom dosiaľ zrušená a plnenie poskytnuté právnym predchodcom navrhovateľa odporcovi je zadržované dôvodne. Poukázal na právne kategórie spravodlivosť, slušnosť, či dobré mravy, ktorými prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku venoval náležitú pozornosť, no vychádzajúc z nesprávneho právneho posúdenia veci a opomínajúc jej skutkový dej, celkom nesprávne okresný súd považuje za spravodlivé, aby odporca vrátil plnenie navrhovateľovi. Bol to právny predchodca navrhovateľa, kto sa v rozpore s dobrými mravmi snažil zložením plnenia v hotovosti na bankový účet odporcu dňa 27. 06. 2011 o 10:15:01 konajúc tak v domnení, že činí neskoro, neskorším namietaním svojho vlastného správania, zavádzajúc poukazovaním na pravdepodobné napadnutie súťaže súdnou cestou, zmarit' úspešné ukončenie súťaže. Spravodlivému rozhodnutiu veci by podľa odporcu zodpovedal opačný výsledok sporu. Vzhľadom na uvedené rozsudok žiadal zmeniť a návrh zamietnuť.

Okresná prokuratúra Banská Bystrica v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu považuje za správne a zákonné. Obsah odvolania odporcu je v zásade totožný s obsahom jeho tvrdení prezentovaných počas súdneho konania a s týmito sa súd prvého stupňa dostatočne a najmä presvedčivo vysporiadal a reagoval na ne. V doterajšom súdnom konaní bolo pomerne jasným spôsobom preukázané, že zo strany odporcu bola zákonným spôsobom vyhlásená verejná obchodná súťaž na prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve mesta, do ktorého sa prihlásil právny predchodca navrhovateľa, ktorý následne v súlade s podmienkami verejnej obchodnej súťaže zložil predpísanú zábezpeku. Taktiež bolo preukázané, že Mesto Banská Bystrica dňa 17. 04. 2012 uznesením mestského zastupiteľstva rozhodlo, že verejnú obchodnú súťaž zrušuje. Ak Mestské zastupiteľstvo Mesta Banská Bystrica rozhodlo o vyhlásení verejnej obchodnej súťaže, čo bol právny dôvod zloženia preberanej zábezpeky, musí mu byť následne umožnené rozhodnúť aj o jej zrušení - čo v právnej praxi logicky znamená, že právny dôvod na zloženie zábezpeky odpadol (§ 451 ods. 2 OZ). Rozsudok okresného súdu žiadala ako vecne správny potvrdiť.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k rozsudku žiadal taktiež rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť. Mal za to, že konajúc súd sa vypořiadal so všetkými právne významnými skutočnosťami a takto zistený skutkový stav správne subsumoval pod príslušné právne normy, čo aj zrozumiteľne vysvetlil v podanom odvolaní (správne zrejme v písomnom vyhotovení rozsudku).

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal viazaný jeho rozsahom a dôvodmi v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania na jeho prejednanie podľa ust. § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu sčasti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a sčasti ponechal nedotknutým z týchto dôvodov :

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Navrhovateľ sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia odporcom, ku ktorému malo dôjsť takým spôsobom, že navrhovateľ zložil zábezpeku na účet odporcu dňa 27. 06. 2011 o 10.15.01 hod. na základe verejnej obchodnej súťaže vyhlásenej odporcom, pričom podľa navrhovateľa došlo k uplynutiu lehoty na podávanie súťažných návrhov 27. 06. 2011 o 10.00 hod. tak, ako bola súťaž zverejnená 03. 06. 2011 na internetovej stránke odporcu, na úradnej tabuli mesta a zverejnením v týždenníku PARDON.

V skutočnosti bolo sporným, kedy končí lehota na podávanie návrhov, vzhľadom k tomu, že táto lehota bola určená tak písomne ako aj dátumom, pričom písomne určená lehota sa nestotožňovala s dátumom uvedeným vo vyhlásenej súťaži, keďže v písomnom vyjadrení sa mala lehota na podanie návrhov končiť 25. deň po zverejnení súťažných podmienok do 10.00 hod., pričom v dátumovom vyjadrení mala končiť 27. 06. 2011. Z tohto hľadiska okresný súd správne posudzoval vec z hľadiska ust. § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 456 a § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vykonal aj správny výklad prejavu vôle odporcu v súlade so zákonnými interpretačnými pravidlami zakotvenými v § 35 ods. 2 OZ. Okresný súd však nevykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu veci, v dôsledku ktorej skutočnosti okresný súd vec aj nesprávne právne posúdil.

Okresný súd vec posúdil právne aj podľa ust. § 281 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého vyhlasovateľ je povinný prijať návrh, ktorý sa vybral spôsobom uvedeným v § 286. Ak vyhlasovateľ oznámi prijatie návrhu po lehote určenej v podmienkach súťaže, zmluva nevznikne, ak vybraný účastník súťaže oznámi vyhlasovateľovi bez zbytočného odkladu po dôjdení oznámenia o prijatí návrhu, že odmieta zmluvu uzavrieť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu právny predchodca navrhovateľa zložil zábezpeku včas (viď dôvody rozhodnutia okresného súdu v napadnutom rozsudku, s ktorými sa v tomto smere odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje), avšak pre posúdenie tej skutočnosti, či sa odporca zároveň aj bezdôvodne obohatil, je vo veci potrebné vykonať dokazovanie za účelom zistenia splnenia podmienok ust. § 287 ods. 1 Obchodného zákonníka, konkrétne jeho vety druhej.

Ak navrhovateľ zložil zábezpeku včas, bolo potrebné vo veci skúmať, či k neuzavretiu kúpnej zmluvy došlo z dôvodov na strane vyhlasovateľa verejnej obchodnej súťaže, alebo z dôvodov na strane navrhovateľa, resp. jeho právneho predchodcu. V zmysle podmienok vyhlásenej obchodnej súťaže odporcom - OVS 018 (čl. II./5) v prípade neuzavretia zmluvy z dôvodov na strane vyhlasovateľa mala byť finančná zábezpeka víťazovi súťaže vrátená. V prípade, že nedôjde k uzavretiu zmluvy z dôvodov na strane víťaza súťaže, resp. dôjde k odstúpeniu od zmluvy podľa bodu II. písm. e), zložená zábezpeka prepadá v prospech vyhlasovateľa. Navrhovateľ sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia na základe tej skutočnosti, že k neuzavretiu kúpnej zmluvy došlo z dôvodov na strane vyhlasovateľa súťaže, teda odporcu, keďže odporca vyhlásil verejnú súťaž tak, že sám spochybnil lehota na podávanie návrhov zmätočným určením tejto lehoty. Navrhovateľ v konaní tvrdil, že právny predchodca navrhovateľa dostal od odporcu list č. OOB-ISM 168699/20906/2011, obsahom ktorého bolo oboznámenie s výsledkami vyhlásenej OVS 18. Vyhlasovateľ - odporca oznámil navrhovateľovi, resp. jeho právnenému predchodcovi, prijatie návrhu po lehote určenej v podmienkach súťaže a vybraný účastník (jediný účastník obchodnej verejnej súťaže - právny predchodca navrhovateľa), oznámil vyhlasovateľovi, že odmieta zmluvu uzavrieť. Okresný súd preto mal skúmať, či odporca oznámil prijatie návrhu po lehote určenej v podmienkach súťaže vzhľadom k tej skutočnosti, že v zmysle podmienok OVS 018, zakotvených v čl. III. bod 2. mal vyhlasovateľ povinnosť oznámiť víťazovi súťaže, že jeho návrh bol vyhodnotený ako víťazný v lehote 10 dní odo dňa vyhodnotenia súťažných návrhov. Keďže vybraný účastník súťaže oznámil vyhlasovateľovi po dôjdení oznámenia o prijatí návrhu, že odmieta zmluvu uzavrieť, bolo tiež povinnosťou okresného súdu skúmať, či k takémuto oznámeniu došlo bez zbytočného odkladu (viď § 287 ods. 1 Obchodného zákonníka). Ak by totiž navrhovateľ neoznámil vyhlasovateľovi - odporcovi, že odmieta zmluvu uzavrieť po dôjdení oznámenia o prijatí návrhu bez zbytočného odkladu, v tom prípade zmluva medzi účastníkmi konania, resp. medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom nevznikla z dôvodov na strane navrhovateľa (víťaz súťaže), a potom v zmysle podmienok obchodnej verejnej súťaže zakotvených v čl. II. bod 5. vyhlásenej OVS zložená zábezpeka prepadá v prospech vyhlasovateľa.

Vzhľadom na uvedené je rozhodnutie okresného súdu predčasné a úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní vykonať dokazovanie za účelom zistenia, zavinením ktorého z účastníkov konania nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy ohľadom prevodu nehnuteľností, t. j., ktorý účastník zaviniel, že zmluva nevznikla. Okresný súd, teda, bude skúmať, či odporca oznámil prijatie návrhu po lehote určenej v podmienkach súťaže, či právny predchodca navrhovateľa ako vybraný účastník oznámil vyhlasovateľovi po dôjdení oznámenia o prijatí návrhu, že odmieta zmluvu uzavrieť bez zbytočného odkladu a až následne o veci znovu rozhodnúť.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol, ostal nedotknutý ako odvolaním nenapadnutý (§ 206 ods. 2, veta prvá, O. s. p.). Rozsudok okresného súdu

vo výroku o trovách konania bol zrušený, keďže od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok o náhrade trov konania (§ 206 ods. 2, veta druhá, O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.